

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

GOVOR

PREDSEDNIKA VLADE RS IN PREDSEDNIKA EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE NA SLOVESNOSTI OB PODPISU DEKLARACIJE O RAZGLASITVI EVROPSKEGA DNEVA POMORSTVA (Strasbourg, 20. maj 2008)

Spoštovani gospod predsednik Evropskega parlamenta,
spoštovani gospod predsednik Evropske komisije,
spoštovana komisarja,
spoštovani poslanke in poslanci,

V veliko veselje mi je, da sem danes tukaj z vami ob razglasitvi Evropskega dneva pomorstva. »Evropski dnevi« imajo dolgo in pomembno tradicijo. Z njimi spodbujamo k aktivnostim na tistih področjih, ki krojijo kakovost življenja: od jezikov in zdrave prehrane do donacije organov in civilnega prava. Čas je, da začne svoj dan praznovati tudi pomorstvo, saj je navsezadnje ena izmed ključnih gonilnih sil evropskega razvoja.

Kot ugotavljamo v deklaraciji, je naša blaginja močno povezana z morjem. Naš morski teritorij je večji od kopnega. Dvaindvajset držav članic, vključno s Slovenijo, razpolaga z obalo in dostopom do mednarodnih voda. Preko morja opravimo kar 90 odstotkov zunanje in več kot 40 odstotkov notranje trgovinske menjave.

Globalizacija tudi pomorstvo postavlja pred nove izzive: gladina morja se viša, erozija načenja obale, onesnaženost se stopnjuje, morski viri hrane so že v veliki meri izčrpani. Vendar morje ni le ogledalo aktualnih problemov; je tudi zakladnica rešitev za učinkovitejše spopadanje z njimi: je nosilec tehnoloških inovacij, prostor energetsko učinkovitega transporta ter ključni dejavnik za uravnavanje podnebja in diverzifikacijo energetskih virov.

Močnejše ko bomo povezali gospodarske, socialne in okoljske vidike pomorske politike, tem bolje bo izkoriščen potencial morja. Zato sem prepričan, da predstavlja *celostna* pomorska politika, ki jo je oktobra sprejela Evropska komisija, Evropski svet pa ji je decembra izrekel podporo, pomemben mejnik na naši poti k trajnostnemu upravljanju z morji.

Veseli me, da celostna pomorska politika sovpada s tremi poglavitnimi smernicami slovenskega predsedstva:

- **Je odraz parametrov novega cikla Lizbonske strategije, ki smo ga zagnali na marčevskem Evropskem svetu.** Prizadeva si za boljše ravnotežje med gospodarskim, socialnim in okoljskim vidikom ter postavlja poudarke vzdolž štirih tradicionalnih »lizbonskih stebrov«:

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

- Spodbuja naložbe v pomorske raziskave in tehnologijo. Ker je pomorsko raziskovanje izredno drago, moramo aktivnosti medsektorsko bolje uskladiti in s tem zagotoviti čim bolj učinkovito uporabo finančnih virov.
  - Pomorski sektor nudi še ogromno neizkoriščenega poslovnega potenciala. Podjetja moramo spodbuditi k okrepljenemu medpanožnemu povezovanju. Na primer v pomorskih grozdih, ki zagotavljajo kroženje znanja in dobrih praks ter prenos inovacij v industrijo.
  - Trajnostno zaposlovanje v pomorstvu bo odvisno od tega, kako uspešno bomo socialno in izobraževalno politiko uskladili z novimi industrijskimi, transportnimi in raziskovalnimi trendi. Naša naloga je, da povečamo prepoznavnost pomorskega sektorja, hkrati pa zagotovimo boljše delovne pogoje, večjo poklicno mobilnost in okrepljeno pomoč pri prekvalificiranju delavcev.
  - Pomorska politika je nepogrešljiv element boja proti podnebnim spremembam in energetski odvisnosti. S preusmeritvijo prometa na morje lahko občutno zmanjšamo emisije. Z zajetjem in skladiščenjem ogljika na morskem dnu pa jih lahko do leta 2050 celo prepolovimo. Vetrne elektrarne na morju in eventualna energija valovanja in plimovanja nam poleg tega lahko olajšajo prehod iz fosilnih goriv na obnovljive vire energije.
- **Celostna pomorska politika je točno to, k čemur je slovensko predsedstvo pozvalo s sloganom »sinergija za Evropo«.** Temelji na spoznanju medsebojne prepletenosti različnih področij in dejavnikov, katerih skupni ukrepi so mnogo bolj uspešni kot vse nepovezane posamezne aktivnosti.
  - **Celostna pomorska politika je poleg tega odraz spoznanja, da se lahko z aktualnimi izzivi učinkovito spopademo le na globalni ravni.** Morja in oceani obsegajo več kot dve tretjini površine Zemlje, zato so evropski napor za izboljšavo njihovega upravljanja dobesedno le »kapljica v morje«. Naš cilj mora biti, da postavimo vzor na globalni ravni, predvsem pa razvijemo skupno odgovornost za morja, ki jih delimo s svojim soseditvom. Konkreten prispevek slovenskega predsedstva bo Evro-Sredozemska univerza, katere ustanovno listino bomo 9. junija podpisali v obmorskem mestu Piran.

Spoštovani,

prav z evropskih tal so se začela potovanja, ki so spremenila svet. Pompejev izrek »navigare necesse est«, treba je pluti, je kot zlato pravilo zaznamoval stoletja evropske zgodovine – zgodovine Marca Pola, Krištofa Kolumba, Ferdinanda Magellana, Ameriga Vespuccija, Vasca da Game in mnogih drugih. Kot svoj slogan si ga je prisvojila tudi Hansa, zveza, v kateri so se že kazali zametki evropske ideje.

Vsi veliki evropski pomorščaki pa so imeli nekaj skupnega: in sicer navdušenje, ki je v samem osrčju evropskega napredka – navdušenje za raziskovanje.

Pomorskemu sektorju želim močan veter v jadra. Trdno sem prepričan, da bo razglasitev Evropskega dneva pomorstva okrepila njegovo razpoznavnost in napredek.

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008